

BACCALAURÉAT GÉNÉRAL

SESSION 2013

POLONAIS

LANGUE VIVANTE 1

Série **L** – Durée de l'épreuve : 3 heures – coefficient : 4

Séries **ES-S** – Durée de l'épreuve : 3 heures – coefficient : 3

L'usage des calculatrices électroniques et du dictionnaire est interdit.

Dès que ce sujet vous est remis, assurez-vous qu'il est complet.
Ce sujet comporte 4 pages numérotées de 1/4 à 4/4.

Répartition des points

Compréhension de l'écrit	10 points
Expression écrite	10 points

CZY WRACAĆ DO KRAJU?

Kiedy Joanna Hald wyjeżdżała z kraju w 1988 roku, zaraz po otrzymaniu świadectwa maturalnego, przed oczami miała kolejki po chleb, w ustach smak wyrobów czekoladopodobnych¹. W głowie myśl: nigdy tu nie wrócę. Chciała o tym kraju zapomnieć, dlatego przez pierwsze lata w Danii „zablokowała” w sobie Polskę. Nawet świadomość roku 1989 i transformacji dotarła do niej z opóźnieniem. Czasem brakowało jej zapachu suszonych grzybów i wędrowek po górach. Zaraz jednak tłumiła² wspomnienia i stawiała sobie kolejne cele: nauczyć się duńskiego, dostać się na studia, znaleźć pracę. Aż pewnego dnia pod koniec lat 90. przez okno zobaczyła uliczną demonstrację. Duńczycy szli z transparentami: «Ratujmy delfiny». – Nie mogłam w to uwierzyć. Przypomniałam sobie polskie strajki, żywność na kartki i nagle dotarło do mnie, że to są zupełnie inni ludzie, z innymi doświadczeniami, z inną historią – wspomina.

5
10
15
20
25

Zacząła zwracać uwagę na różne sytuacje, w których okazywało się, jak bardzo jest polska wśród Duńczyków. Do dziś pamięta praktykę w duńskim przedszkolu, gdzie znudzony kilkuletni blondynek szarpnął ją za koszulę i poprosił: « Zaśpiewaj nam coś ». Joannie zrobiło się gorąco. Nagle zdała sobie sprawę, że nie zna żadnej duńskiej piosenki, a polskich bez liku³. I to jej uświadomiło, że tak naprawdę wcale nie nienawidzi swojego kraju. Przeciwnie, ona na ten kraj choruje. Postanowiła pojechać do Polski.

Kiedy wchodziła do sklepu, na półkach widziała te same produkty co w Kopenhadze. Zauważyła, że obok PRL-owskich bloków powstaje coraz więcej kolorowych osiedli. Przeprowadzali się do nich jej znajomi ze szkolnych czasów. Obserwowała, jak zmieniali kolejne prace, uczyli się języków, zaczęli jeździć po Europie. – Umieli wykorzystywać szanse, które po 1989 roku dawało im życie w kraju. Otwierali biznesy, ryzykowali. Wydawali się bardziej dynamiczni niż moi duńscy znajomi - tłumaczy. Jej polscy rówieśnicy⁴ umieli się cieszyć z rzeczy dla Duńczyków oczywistych. Z tego, że ciężko pracując, mogą kupić mieszkanie na kredyt albo kilkuletnie auto zagranicznej marki. Dotarło do niej, że tak naprawdę nie uciekała od Polski, tylko od tego, co z niej zrobił socjalistyczny ustrój. Objawy choroby minęły. Mieszka w Warszawie, jest tłumaczem i lektorem duńskiego, szwedzkiego i norweskiego. – Zarabiam może mniej niż moje koleżanki siedzące za biurkiem w Danii, ale nie to jest najważniejsze. Jestem wśród ludzi, z którymi doskonale się rozumiem - mówi.

Maja Gawrońska, Jolanta Molińska; „Sześć powodów, dla których warto wrócić do Polski”;
Newsweek, 4 stycznia 2009

¹ Wyroby czekoladopodobne zastępowały w latach 80. prawdziwą czekoladę.

² tłumić - *étouffer*

³ bez liku = bardzo dużo

⁴ rówieśnicy = osoby w tym samym wieku

Texte 2

Ucz się języków, będziesz zdrowszy

Do you sprechen po ruski?

– Polacy za granicą często zadają mi pytanie: Co robić, żeby dziecko mówiło po polsku? Odpowiedź jest prosta – mówić do dziecka po polsku. Rodzice twierdzą, że to robią, ale ja widziałam, jaka jest rzeczywistość – kiedy dziecko nie reaguje, mówi się do niego po francusku czy niemiecku. A dziecko trzeba uczyć języka – opisywać obrazki w książkach, czytać, jeździć z nim do Polski – mówi prof. Jagoda Cieszyńska, psycholog logopeda z Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie.

Nie zawsze jednak dzieci wychowywane w dwóch mowach wyrosną na osoby dwujęzyczne. Gdy jedno z rodziców mówi w domu w języku ulicy, a drugie w mniejszościowym (np. polskim w Wielkiej Brytanii), szanse na sukces wynoszą tylko ok. 75 %. Naukowcy sugerują, że aby dziecko mogło nauczyć się biegle języka, musi mieć z nim do czynienia przez minimum 20 % czasu każdego dnia.

Marta Zaraska, *Polityka*, 17 lipca 2012

Texte 3

Polska szkoła źle uczy języków Szkolny błąd

Choć młodzi Polacy uczą się angielskiego, to gdy przychodzi co do czego, wielu boi się wykrztusić słowo. Dlaczego w polskiej szkole tak trudno nauczyć się rozmawiać w obcym języku?

Dyrektora Puściana niektórzy uczniowie pytają wprost: Po co mam się uczyć? Pojedziesz do pracy w Anglii, Irlandii – odpowiada. A uczeń na to: brat był, mieszkał z kolegami, pracował w fabryce, na 200 osób 180 to Polacy. To Anglicy musieli się nauczyć po polsku.

Krzysztof Kamil Puścian jest dyrektorem gimnazjum w Manowie, nauczycielem anglistą. Wojuje od lat, żeby dzieci chętniej uczyły się tego języka.

Joanna Cieśla, *Polityka*, 28 sierpnia 2012

Travail à faire par les candidats des séries : L, S, ES – Langue vivante 1

Le candidat rédige ses réponses exclusivement sur sa copie, les présente dans l'ordre et les numérote conformément au sujet.

I. COMPRÉHENSION DE L'ÉCRIT (10 points)

Répondez aux questions, puis justifiez vos réponses, en citant le texte quand c'est possible:

1. Kiedy i z jakiego powodu Joanna Hald opuściła Polskę?
2. Gdzie zamieszkała?
3. Jakie cele stawiała przed sobą?
4. Co sprawiło, że zaczęła się zastanawiać, czy jest na pewno u siebie w nowym kraju?
5. Kim dzisiaj jest i gdzie mieszka?
6. Co na tym straciła, a co zyskała?
7. Czy wszystkie dzieci emigrantów polskich dobrze znają język swoich rodziców?
8. Według Jagody Cieszyńskiej, jakie warunki muszą być spełnione, aby dziecko emigranta biegle znało język kraju rodzinnego rodziców?
9. Na co skarży się dyrektor gimnazjum?
10. Dlaczego niektórzy uczniowie nie chcą się uczyć języka angielskiego?

II. EXPRESSION ÉCRITE (10 points)

Répondez aux questions suivantes (150 mots environ):

1. Dlaczego warto uczyć się języków obcych?
2. Dlaczego tylu Polaków opuszcza swój kraj, chociaż warunki bardzo się w Polsce zmieniły od 1989 roku?